

Samkørsel tæt på borgerne – hvordan?

Når mennesker deler deres tomme bilsæder med nogen, der skal samme vej, er det en åbenlys smart måde at skabe mere mobilitet på. Og jo flere der kører sammen, jo færre biler behøver at trille ud på vejene, hvilket er godt for klimaet og trængslen i myldretiden.

Samkørsel kan altså være en løsning på store samfundsudfordringer. Og de seneste år har nye indsatser og hidtil usete resultater flyttet opfattelsen af samkørsel fra en teoretisk idé til anvendelig og effektiv hverdagsmobilitet. Når det er udbudt i private biler og finansieret af den offentlige sektor.

Politikere og branche afventer anbefalingerne fra *Ekspertudvalget for kollektiv mobilitet i hele Danmark*. I udvalgets idékatalog sidste år blev samkørsel fremhævet, og de endelige anbefalinger ventes bl.a. at inkludere samkørsel. Anbefalingerne ventes før sommerferien, og således er Trafikdage et oplagt sted at dykke ned i emnet, både fagligt og timingsmæssigt.

I denne session vil fire oplægsholdere fortælle, hvordan en kommunal forankring og fokus på brugerne giver resultater, som igen giver anledning til at overveje, hvordan det offentlige udbyder mobilitet til borgerne. Vi skal altså høre praksisnære eksempler fra dem, der gennem flere år har gjort sig erfaringer med at tilbyde adfærd frem for asfalt. Og vi skal blive klogere på, hvordan delemobilitet kommer ind i de lokale budgetter og dermed ud til borgerne.

Moderator: TBA

Oplæg: Syddjurs Kommune – unge som drivkraft og samkørsel som en del af driften

Kim Lykke Jensen (SF), formand for Natur-, teknik- og miljøudvalget i Syddjurs Kommune.

OBS: Kim har kun mulighed for at være med tirsdag d. 26. august. Vi håber, det er muligt, såfremt denne session har interesse.

Syddjurs er en landdistriktskommune i vækst: Tilflyttere søger ro, natur og fællesskab. Men god plads er også ensbetydende med en velkendt udfordring: Hvordan sikrer man mobilitet i et geografisk stort område med mange små lokalsamfund, når man ikke kan tilbyde højfrekvent kollektiv trafik over det hele?

I 2022 valgte Natur-, teknik- og miljøudvalget at prøve noget nyt, nemlig at tilbyde samkørsel til borgerne. Altså hjælp til selvhjælp, men understøttet digitalt og lokalt. Kommunens strategi har fra begyndelsen været at engagere de unge – og det med stor succes. Gennem samarbejder med ungdomsuddannelserne og det kommunale ungdomspolitiske råd, DEMO-rådet, er samkørsel blevet gjort relevant, synligt og legitimt blandt unge, som ofte mangler transport. Dette har skabt en fast brugerbase og en mobilitetskultur, hvor det er naturligt at dele turen.

Men det stopper ikke hos de unge. Pendlere er kommet med på vognen, og mange brugere fremhæver, at samkørsel har givet dem "egen transport uden at eje den". Samkørslen i Syddjurs har vist sig at være et effektivt redskab til at forbinde kommunens mindre bysamfund og landdistrikter med hovedbyerne Ebeltoft, Rønne og Hornslet. Ser man på mønstrene, ligner det stjerner – turene går fra landsbyer ind til hovedbyerne.

Siden er samkørsel bl.a. lanceret på; Syddjurs Kommune som arbejdsplads, Djurs Sommerland, Kvadrat, Syddjurs Gymnasium og Viddjurs HHX/HTX.

I dette oplæg fortæller Kim Lykke Jensen om væksten i samkørsler og om den lokale forankring. Men vigtigst af alt vil han dele et kommunalpolitisk blik på samkørsel: Hvordan passer det ind i kommunens service, og hvad siger borgerne?

Oplæg: Slagelse Kommune - samkørsel i 6 år og pladsen i mobilitetsfamilien

Oliver Klanert, Ingeniør, Vej og Mobilitet/Teknik, Plan & Erhverv i Slagelse Kommune

Slagelse Kommune var én af de første kommuner til at tilbyde samkørsel til borgerne. Allerede i 2019 aftalte Trafikselskabet Movia sammen med kommunerne Holbæk, Kalundborg og Slagelse, at de ville afprøve, om 'samkørsel 2.0' – altså at digitalt og lokalt koncept, leveret af dengang nystartede nabogo.

Region Sjælland støttede projektet, som var klar til at gå i luften i starten af 2020, men ordningen blev udsat et par år pga. pandemien. Særligt fra 2022 tog det dog fart i de tre kommuner, og Slagelse har siden registreret en markant vækst i antallet af samkørsler blandt borgerne. Tal fra den seneste rapport viser, at det i kommunen er steget fra 756 samkørsler i 2022 over 2.709 i 2023 til 9.592 i 2024. Væksten sker samtidig med, at der ifølge Movias statistikker er flere passagerer i den kollektiv trafik, som kører i Slagelse Kommune.

I dette oplæg fortæller Oliver Klanert, som har været med hele vejen, om forankringen i kommunen. Hvad har tilgangen været, hvor er det mest oplagt, og hvad betyder det for den øvrige kollektive transport? Herunder hvordan kommunen har opnået konkrete besparelser på mobilitetsbudgettet – eksempelvis ved at reducere brugen af fleksible transportordninger – og dermed har fået mere mobilitet for pengene. Slagelse fremstår som et eksempel på, hvordan vedholdenhed og lokal forankring skaber skala og varig effekt.

Oplæg: Adfærdsforandringer i krydsilden/synergi mellem brugere, kunder og partnere

Anders Muusmann, CEO i nabogo

Deleøkonomi hvor man udlejer bil, lejlighed og lignende objekter er velkendt. Men når det handler om at ændre adfærd, stiger kompleksiteten, og sammenligningsgrundlaget forsvinder. Nabogo har (selvfølgelig) en app til samkørsel, men adfærdsforandringerne er den største opgave. Den bliver løst ved at lytte til og analysere de tre vigtigste inputgivere; brugere (borgere), kunder (fx kommuner og trafikselskaber) og lokale partnere (uddannelsesinstitutioner og virksomheder). På tværs af Norge, Holland og Danmark.

I dette oplæg vil Anders Muusmann præsentere kvadratroden af input fra omverden, nemlig nabogos model for den løbende udvikling af samkørsel som et nyt mobilitetstilbud. Som led i dette vil han dele nogle centrale læringer fra hhv. kvalitative undersøgelser (UX-interviews der kvalificerer brugerrejse) samt kvantitative undersøgelser (fx svar fra 3.000 unge i en region, undersøgelser fra samarbejdspartnere m.v.). Endelig vil Anders præsentere en oversigt over, hvad der er vigtigst for partnere og kunder på tværs af markeder – og hvordan eksperimenter og test kan bruges på tværs af markeder.

Oplæg: Delemobilitet i et offentligt mix

Alexander Høst Frederiksen, medlem af Ekspertudvalget for kollektiv mobilitet i hele Danmark, mobilitetsrådgiver og medstifter af Donkey Republic

For at imødekomme borgernes forskellige transportbehov er det nødvendigt at fremme en bredere vifte af kollektive mobilitetsløsninger, der rækker ud over det traditionelle fokus på bus- og togtrafik, særligt i tyndt befolkede områder.

Delemobilitet som samkørsel, delecykler og -biler er i vækst. Det giver borgerne fleksibilitet og er åbenlyst godt for klimaet, når færre biler skal produceres og køre ud på vejene. Men hvordan passer denne type mobilitet ind i kollektiv transport?

I dette oplæg dykker Alexander Høst Frederiksen ned i rammerne for at udbrede delemobilitet og peger bl.a. på den organisatoriske struktur og på, hvordan kontrakter inden for kollektiv mobilitet i højere grad kan fokusere på klare mål og resultater for passagerer og samfundet - frem for input og driftsmålsætninger.